

Manifest knižníc pre Európu

europe4libraries2019.eu

Knižnice sú pre Európu dôležité – sú kľúčovými miestami vzdelávania a občianskej angažovanosti, oknami do všetkých druhov kultúry a kultúrneho dedičstva, hnacou silou výskumu a inovácií.

A zároveň je **Európa dôležitá pre knižnice**. To, či budú naše inštitúcie schopné budovať silnejšie, inteligentnejšie a spravodlivejšie spoločnosti, závisí od rozhodnutí prijatých v Bruseli, Štrasburgu a Luxemburgu. Chceme Európu, ktorá nám umožní plniť naše poslanie.

A preto Vás my, organizácie zastupujúce knižnice v Európe, vyzývame, aby ste si prečítali tento manifest a podporili ho.

Chceme Európu, ktorá:

- **garantuje, že každý človek, kedykoľvek vo svojom živote, sa môže učiť, čítať a rozvíjať prostredníctvom knižníc,**
- **považuje slobodný prístup za základ svojich aktivít v oblasti kultúry, vedy a inovácií,**
- **zaväzuje sa plniť ciele trvalo udržateľného rozvoja OSN a v rámci svojich prístupových a rozvojových iniciatív podporovať prístup k informáciám.**

Garantuje, že každý človek, kedykoľvek vo svojom živote, sa môže učiť, čítať a rozvíjať prostred- níctvom knižníc

Európa by mala dať prísľub v oblasti informácií – každý by mal mať prístup k informáciám, ktoré potrebuje na zlepšenie svojho života. Kľúčový význam má rovnosť týchto príležitostí naprieč celou Európou. Na dosiahnutie tohto cieľa by mala pomôcť využiť potenciál knižníc, aby sa zabezpečil prístup každého jednotlivca k iniciatívam a projektom, ktoré podporujú čítanie, gramotnosť a učenie sa a podporovať vývoj vhodných nástrojov na meranie vplyvu týchto opatrení.

Legislatívne rámce, programy financovania a príslušné predpisy by mali byť navrhnuté tak, aby podporovali zapojenie knižníc predovšetkým do rozvoja digitálnych zručností a mediálnej a informačnej gramotnosti. Európa by mala posilniť vplyv knižníc prostredníctvom vzdelávacích programov a školení zameraných na budovanie kapacít.

Považuje slobodný prístup za základ svojich aktivít v oblasti kultúry, vedy a inovácií

Európa by mala byť svetovým lídrom v podpore otvorenej vedy. Mala by splniť svoj sľub, že do roku 2020 zabezpečí otvorený prístup ku všetkým publikáciám, ktoré vznikli v rámci výskumu financovaného z verejných zdrojov. Svoje zdroje by mala využiť na podporu nevyhnutnej systémovej zmeny, aby sa otvorenosť stala novým štandardom vedy a inovácií, čo knižniciam umožní plniť svoje poslanie.

Európa by mala zabezpečiť, aby jej programy poskytovali prístup pre všetkých, najmä k literárnym dielam, a to predovšetkým prostredníctvom podpory knižníc ako strážcov dokumentárneho dedičstva Európy, aby mohli digitalizovať a sprístupňovať svoje fondy. Mala by zabezpečiť implementáciu príslušných právnych predpisov, konkrétne smernice o autorskom práve na jednotnom digitálnom trhu, ako aj smernice o osirelých dielach a ustanovení Marakéšskej zmluvy spôsobom, ktorý tieto ciele podporuje.

Zaväzuje sa plniť ciele trvalo udržateľného rozvoja OSN a v rámci svojich prístupových a rozvojových iniciatív podporovať prístup k informáciám

Európa by mala predložiť komplexný plán pre inkluzívny udržateľný rozvoj na regionálnej úrovni, ktorý uzná dôležitosť prístupu k informáciám, a to aj prostredníctvom knižníc ako spoločenskej investície a základného faktora úspechu. V OSN by sa mala výrazne angažovať za podporu cieľov trvalo udržateľného rozvoja a vyzvať aj ostatných, aby sa cieľavedome zapájali do ich plnenia.

EÚ by mala v rámci prístupového a rozvojového financovania podporovať prístup k informáciám a zručnostiam tým, že umožní knižniciam využiť svoj potenciál. S cieľom podporiť podmienky rozvoja a prístupu k informáciám za hranicami členských štátov by mala EÚ zaujať konštruktívnejšie postoje v diskusiách Svetovej organizácie pre duševné vlastníctvo o globálnych obmedzeniach a výnimkách v oblasti autorských práv.

Viac informácií o Manifeste knižníc pre Európu je dostupných na:

europe4libraries2019.eu

alebo nám napíšte na kontaktné mailové adresy:

IFLA: Stephen.wyber@ifla.org

EBLIDA: g.vitiello@kb.nl

Public Libraries 2030: ilona@pl2030.eu

LIBER: a.verheusen@kb.nl

SPARC Europe: vproudman@sparceurope.org

© 2019 by the International Federation of Library Associations and Institutions (IFLA)

Preklad do slovenského jazyka: Ing. Silvia Stasselová,
generálna riaditeľka Univerzitnej knžnice v Bratislave a členka
Stáleho výboru IFLA Academic and Research Libraries Section

Ak nie je uvedené inak, táto publikácia podlieha medzinárodnej
licencii (CC BY 4.0) Creative Commons Attribution 4.0. Kópia
licencie je dostupná na creativecommons.org/licenses/by/4.0

International
Federation of
library
Associations and Institutions

v partnerstve s

